ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ F. G. JACOBS της 23ης Μαρτίου 1995 *

1. Στην παρούσα υπόθεση, ο Δημήτριος Κούσιος άσκησε αναίρεση κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 23ης Φεβρουαρίου 1994 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις Τ-18/92 και Τ-68/92, Δημήτριος Κούσιος κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων [1]. Συνοπτικώς, τα πραγματικά περιστατικά έχουν ως ακολούθως. Στις 10 Απριλίου 1991, η Επιτροπή αποφάσισε τη δημιουργία, εντός της Γενικής Διευθύνσεως Μεταφορών (ΓΔ VII), νέας μονάδας επιφορτισμένης με τα θέματα εναέριας ασφαλείας, ελέγχου της εναέριας κυκλοφορίας και βιομηχανικής πολιτικής, η οποία θα έφερε την ονομασία «Γ.3». Στις 2 Μαΐου 1991, η Επιτροπή δημοσίευσε την ανακοίνωση κενής θέσεως COM/64/91 για τη θέση του προϊσταμένου της νέας αυτής μονάδας και ο Κούσιος υπέβαλε υποψηφιότητα για τη θέση αυτή, μαζί με άλλους τέσσερις υποψηφίους. Κανένας από τους υποψηφίους δεν διορίστηκε στην προκηρυχθείσα κενή θέση. Στις 16 Ιουνίου 1991, ο Κούσιος διορίστηκε αναπληρωτής προϊστάμενος της μονάδας αυτής. Στις 5 Ιουλίου 1991, η Επιτροπή ζήτησε από τα άλλα όργανα να γνωστοποιήσουν στο προσωπικό τους την ανακοίνωση κενής θέσεως COM/64/91. Δεν υποβλήθηκε καμιά υποψηφιότητα από άλλο όργανο. Στις 8 Ιουλίου 1991, η ανακοίνωση κενής θέσεως «αναδημοσιεύθηκε» και τα απαιτούμενα προσόντα ήταν διαφορετικά από εκείνα της πρώτης δημοσιεύσεως της ανακοινώσεως κενής θέσεως. Ο Κούσιος υπέβαλε πάλι υποψηφιότητα για την προκηρυχθείσα κενή θέση, υποβλήθηκαν δε τρεις νέες υποψηφιότητες. Στις 8 Οκτωβρίου 1991, ο Κούσιος υπέβαλε κατά της «αναδημοσιεύσεως» της ανακοινώσεως κενής θέσεως διοικητική ένσταση, την οποία η Επιτροπή απέρριψε στις 28 Ιανουαρίου 1992. Στις 13 Δεκεμβρίου 1991, η συμβουλευτική επιτροπή διορισμών εξέτασε τις οκτώ υποψηφιότητες που υποβλήθηκαν τόσο μετά την αρχική δημοσίευση της ανακοινώσεως κενής θέσεως της 2ας Μαΐου 1991 όσο και μετά την «αναδημοσίευση» της 8ης Ιουλίου 1991 και αποφάσισε ότι καμιά υποψηφιότητα δεν μπορούσε να ληφθεί υπόψη για την πλήρωση της κενής θέσεως. Στις 10 Ιανουαρίου 1992, η Επιτροπή ενημέρωσε τον Κούσιο ότι η υποψηφιότητά του δεν μπορούσε να ευδοκιμήσει. Η Επιτροπή αποφάσισε, στις 13 Φεβρουαρίου 1992, να μην προβεί στην πλήρωση της κενής θέσεως με προαγωγή ή μετάθεση και να μην προκηρύξει εσωτερικό αλλά εξωτερικό διαγωνισμό. Με έγγραφο της 14ης Απριλίου 1992, ο πρόεδρος της συμβουλευτικής επιτροπής διορισμών κοινοποίησε στον Κούσιο την απόφαση της Επιτροπής της 13ης Φεβρουαρίου. Στις 22 Απριλίου 1992, ο Κούσιος υπέβαλε διοικητική ένσταση κατά της αποφάσεως της 13ης Φεβρουαρίου 1992. Δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν απάντησε στη διοικητική ένσταση εντός της προβλεπομένης τετράμηνης προθεσμίας, θεωρείται ότι η διοικητική ένσταση απορρίφθηκε σιωπηρώς στις 22 Αυγούστου 1992, σύμφωνα με το άρθρο 90, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως (στο εξής: ΚΥΚ). Στις 28 Σεπτεμβρίου 1992, κοινοποιήθηκε στον Κούσιο η ρητή απόρριψη της διοικητικής του ενστάσεως.

2. Ο Κούσιος άσκησε δύο προσφυγές ενώπιον του Πρωτοδικείου: με την πρώτη, στην

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η αγγλική.

1 — Συλλογή Υπ. Υπ. 1994, σ. I-A-47· το πλήρες κείμενο δημοσιεύθηκε στη Συλλογή Υπ. Υπ. 1994, σ. II-171.

υπόθεση Τ-18/92, ζήτησε την ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής περί «αναδημοσιεύσεως» της ανακοινώσεως κενής θέσεως COM/64/91· με τη δεύτερη, στην υπόθεση Τ-68/92, ζήτησε την ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής της 13ης Φεβρουαρίου 1992 να μην προβεί στην πλήρωση της κενής θέσεως με προαγωγή ή με μετάθεση και να μην προκηρύξει εσωτερικό αλλά εξωτερικό διαγωνισμό. Στο πλαίσιο της δεύτερης προσφυγής, ζήτησε επίσης την επιδίκαση αποζημιώσεως ύψους 100 000 ECU για τη ζημία που υπέστη από το ότι η Επιτροπή παρέλειψε να καταρτίσει εγκαίρως την έκθεση βαθμολογίας του για την περίοδο 1987/1989.

3. Με την απόφασή του, το Πρωτοδικείο απέρριψε την πρώτη προσφυγή στο σύνολό της. Ειδικότερα, το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε ότι η απόφαση περί «αναδημοσιεύσεως» της ανακοινώσεως κενής θέσεως ήταν επαρκώς αιτιολογημένη. Διαπίστωσε ότι το πλαίσιο εντός του οποίου ελήφθη η απόφαση περί «αναδημοσιεύσεως» της ανακοινώσεως κενής θέσεως παρείχε τη δυνατότητα στον Κούσιο να αντιληφθεί τους λόγους για τους οποίους η ανακοίνωση κενής θέσεως δημοσιεύθηκε για δεύτερη φορά, με τροποποίηση των απαιτουμένων προσόντων για την εν λόγω θέση. Έκρινε επίσης ότι, αμφισβητώντας τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή είχε εξετάσει συγχρόνως τις υποψηφιότητες τόσο των υποψηφίων που είχαν υποβάλει την υποψηφιότητά τους μετά την πρώτη δημοσίευση όσο και εκείνων που την είχαν υποβάλει μετά την «αναδημοσίευση», ο Κούσιος απέβλεπε στην πραγματικότητα να προσβάλει την απόφαση της Επιτροπής περί απορρίψεως της υποψηφιότητάς του, η οποία ήταν μεταγενέστερη της αποφάσεως της οποίας την ακύρωση ζητούσε.

4. Ως προς τη δεύτερη προσφυγή, το Πρωτοδικείο, καίτοι απέρριψε πολλές αιτιάσεις, έκρινε ωστόσο ότι ο Κούσιος εδικαιούτο να γνωρίζει τους λόγους της απορρίψεως της διοικητικής του ενστάσεως κατά της αποφάσεως να μην προαχθεί στην κενή θέση. Ουδεμία αιτολογημένη απόφαση περί απορρίψεως της διοικητικής του ενστάσεως του είχε κοινοποιηθεί πριν από την άσκηση της προσφυγής του ενώπιον του Πρωτοδικείου (ήτοι στις 18 Σεπτεμβρίου 1992, δέκα ημέρες πριν από τη ρητή απόφαση της Επιτροπής περί απορρίψεως της διοικητικής του ενστάσεως) [2]. Το Πρωτοδικείο έκρινε ακολούθως ότι η απόφαση περί μη προκηρύξεως εσωτερικού αλλά εξωτερικού διαγωνισμού ήταν παράνομη, διότι ήταν παράνομη η απόφαση περί απορρίψεως της υποψηφιότητας του Κουσίου: το Πρωτοδικείο διαπίστωσε με τις σκέψεις 102 και 103 της αποφάσεως, παραπέμποντας στη σκέψη 10 της αποφάσεως του Δικαστηρίου της 25ης Νοεμβρίου 1976, Küster κατά Κοινοβουλίου [3], ότι η απόρριψη των υποψηφιοτήτων για προαγωγή ή μετάθεση κατ' εφαρμογήν του άρθρου 29, παράγραφος 1, στοιχείο α', του ΚΥΚ είναι αναγκαία προϋπόθεση για τη μετάβαση στα επόμενα στάδια της προβλεπομένης από το άρθρο 29, παράγραφος 1, διαδικασίας, καθόσον η διάταξη αυτή καθορίζει σειρά προτεραιότητας μεταξύ των διαφόρων σταδίων που προβλέπει. Εντούτοις, αντί να ακυρώσει την απόφαση να μην προκηρυχθεί εσωτερικός αλλά εξωτερικός διαγωνισμός, το Πρωτοδικείο υποχρέωσε την Επιτροπή να καταβάλει στον αναιρεσείοντα ως χρηματική ικανοποίηση το ποσό των 2 000 ECU. Η προσφυγή στην υπόθεση Τ-68/92 απορρίφθηκε κατά τα λοιπά. Ειδικότερα, ο λόγος κατά τον οποίο η απόφαση περί απορρίψεως της υποψηφιότητας του Κουσίου ήταν παράνομη, γιατί οι εκθέσεις βαθμολογίας του αναιρεσείοντος δεν είχαν συνταχθεί εγκαίρως προκειμένου να συνεκτιμηθούν από την επιτροπή, δεν έγινε δεκτός από το Πρωτοδικείο, με το αιτιολογικό ότι η

2 — Βλ. σκέψεις 69 έως 77 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, Συλλογή Υπ. Υπ. 1994, σ. II-187 έως II-190.

3 — Υπόθεση 123/75, Συλλογή τόμος 1976, σ. 605.

έλλειψη αυτών των εκθέσεων βαθμολογίας δεν επηρέασε αποφασιστικά το αποτέλεσμα της διαδικασίας επιλογής. Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο απέρριψε το αίτημα αποζημιώσεως που υποβλήθηκε για τον λόγο αυτό.

2 000 ECU ως «χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που υπέστη ο προσφεύγων-ενάγων από υπηρεσιακό πταίσμα της Επιτροπής». Συναφώς, στηρίχθηκε στις αρχές που καθιερώθηκαν με τη νομολογία του Δικαστηρίου, ιδίως στο πλαίσιο των αποφάσεων της 5ης Ιουνίου 1980, Oberthür κατά Επιτροπής [4], και της 6ης Ιουλίου 1993, Επιτροπή κατά Albani κ.λπ. [5].

Πρώτος λόγος: παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας

5. Με τον πρώτο λόγο, ο Κούσιος επικαλείται παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας.

7. Ο Κούσιος ισχυρίζεται ότι αυτή η στάθμιση των συγκρουομένων εννόμων συμφερόντων, όπως έγινε από το Πρωτοδικείο, ήταν προδήλως εσφαλμένη. Παρέχει πλήρη ικανοποίηση στους τρίτους όσον αφορά τα δικαιώματά τους και τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη τους, ενώ αυτός έλαβε χρηματική ικανοποίηση ανεπαρκή σε σχέση με την παράνομη συμπεριφορά της οποίας υπήρξε θύμα. Κατά τη γνώμη του, η πλήρης αποκατάστασή του θα συνίστατο τουλάχιστον στον διορισμό του σε ισόβαθμη θέση.

6. Όπως ήδη εκτέθηκε, το Πρωτοδικείο, καίτοι κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο παράνομος χαρακτήρας της απορρίψεως της υποψηφιότητας του αναιρεσείοντος συνεπαγόταν το παράνομο της αποφάσεως να μην προκηρυχθεί εσωτερικός διαγωνισμός και της αποφάσεως να προκηρυχθεί εξωτερικός διαγωνισμός, δεν ακύρωσε τις αποφάσεις αυτές. Αποφάνθηκε ότι, δυνάμει της αρχής της αναλογικότητας, πρέπει να σταθμιστούν τα έννομα συμφέροντα του προσφεύγοντος, που υπήρξε θύμα παράνομης συμπεριφοράς, με τα έννομα συμφέροντα τρίτων (συμπεριλαμβανομένων εκείνων του υποψηφίου που είχε στο μεταξύ διοριστεί στην εν λόγω θέση) και, κατά συνέπεια, να ληφθεί υπόψη όχι μόνον η ανάγκη να αποκατασταθεί ο προσφεύγων-ενάγων στα δικαιώματά του, αλλά και η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των τρίτων. Επομένως, αντί να ακυρώσει τις εν λόγω αποφάσεις, το Πρωτοδικείο επιδίκασε στον Κούσιο το ποσό των

8. Προτού εξετάσω το επιχείρημα αυτό, θα ήθελα να διευκρινίσω ότι δεν έχω πεισθεί ότι, από νομική άποψη, ο παράνομος χαρακτήρας της απορρίψεως της υποψηφιότητας του Κουσίου συνεπάγεται το παράνομο των μεταγενεστέρων αποφάσεων. Οσάκις παρανόμως δεν κοινοποιείται σε κάποιον αιτιολογημένη απόφαση, η παρανομία αυτή μπορεί να θεραπευθεί με την κοινοποίηση στον ενδιαφερόμενο αιτιολογημένης αποφάσεως. Αυτό δεν έχει αναγκαίως ως αποτέλεσμα να ακυρώνονται όλες οι διαδικασίες που είναι μεταγενέστερες της αρχικής παράνομης πράξης. Εν προκειμένω, είναι ωστόσο αλυ-

4 — Υπόθεση 24/79, Συλλογή τόμος 1980/II, σ. 229.
5 — Υπόθεση C-242/90 P, Συλλογή 1993, σ. I-3839.

σιτελής η εμβάθυνση αυτού του σημείου, γιατί το Πρωτοδικείο δεν ακύρωσε τις μεταγενέστερες αποφάσεις.

9. Κατά τη γνώμη μου, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα του Κουσίου ότι η στάθμιση των εννόμων συμφερόντων, όπως έγινε από το Πρωτοδικείο, ήταν προδήλως εσφαλμένη. Οι λόγοι που μας οδηγούν στο συμπέρασμα αυτό μπορούν να εκτεθούν εν συντομία. Πρώτον, το Πρωτοδικείο ορθώς έκρινε ότι, εν πάση περιπτώσει, δεν έπρεπε να ακυρώσει ολόκληρη τη διαδικασία διορισμού εξαιτίας της παραβάσεως ουσιώδους τύπου σε βάρος του Κουσίου. Μια τέτοια λύση θα ήταν βεβαίως υπερβολική και δυσανάλογη. Δεύτερον, ο ισχυρισμός ότι ο Κούσιος, εφόσον δεν μπορούσε να διοριστεί στην εν λόγω θέση, εδικαιούτο να διοριστεί σε ισόβαθμη θέση είναι προδήλως αβάσιμος. Όπως έκρινε το Δικαστήριο με την προμνησθείσα απόφαση Küster, οι σχετικές διατάξεις του ΚΥΚ δεν αναγνωρίζουν στους υπαλλήλους, ακόμη και αν πληρούν τις προϋποθέσεις προαγωγής, δικαίωμα προαγωγής· εξάλλου, όπως επίσης τόνισε το Δικαστήριο, η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή απολαύει ευρείας διακριτικής ευχερείας στον τομέα αυτόν [6]. Τρίτον, στον βαθμό που ο Κούσιος μπορεί να θεωρηθεί ότι αμφισβητεί το ύψος του ποσού που του επιδικάστηκε ως χρηματική ικανοποίηση, πρέπει να υπομνηστεί ότι η αρμοδιότητα του Δικαστηρίου, οσάκις αποφαίνεται επί αιτήσεως αναιρέσεως στρεφομένης κατ' αποφάσεως του Πρωτοδικείου, περιορίζεται σε νομικά ζητήματα. Η επιδίκαση χρηματικής ικανοποιήσεως σε παρόμοια περίπτωση στηρίζεται αναγκαίως σε εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών. Εν πάση περιπτώσει, το Δικαστήριο δεν μπορεί, κατά τη γνώμη μου, να επανεξετάσει αυτήν την επιδίκαση χρηματικής ικανοποιήσεως ή να την αναπέμψει για επανεκδίκαση στο Πρωτοδικείο, εφόσον δεν προκύπτει ότι το Πρωτοδικείο διέπραξε νομικό σφάλμα και κανένα συγκεκριμένο σφάλμα αυτού του είδους δεν προβάλλεται στην προκειμένη υπόθεση.

10. Ο Κούσιος πρόβαλε επίσης ορισμένες αιτιάσεις σχετικές με τη διεξαγωγή της ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασίας. Ισχυρίζεται κυρίως ότι η έκδοση της αποφάσεως καθυστέρησε λόγω της επαναλήψεως της προφορικής διαδικασίας, η δε καθυστέρηση αυτή παρέσχε τη δυνατότητα στην Επιτροπή να κινήσει εναντίον του πειθαρχική διαδικασία και να διορίσει άλλον στην εν λόγω θέση, την ίδια ημέρα κατά την οποία άρχισε να ισχύει η επιβληθείσα σ' αυτόν πειθαρχική ποινή. Υπογραμμίζει επίσης ότι η δεύτερη συζήτηση ενώπιον του Πρωτοδικείου προσδιορίστηκε σε ημερομηνία μεταγενέστερη της λήξεως της προθεσμίας εντός της οποίας είχε το δικαίωμα να υποβάλει διοικητική ένσταση κατά της επιβληθείσας σε βάρος του πειθαρχικής ποινής. Δεν βλέπω γιατί η επανάληψη της προφορικής διαδικασίας στο πλαίσιο της εκκρεμούς ενώπιον του Πρωτοδικείου δίκης μπορούσε να ασκήσει επιρροή στην προκειμένη περί-

6 — Βλ. σκέψεις 10 έως 12 της αποφάσεως.

πτωση επί της πειθαρχικής διαδικασίας που κίνησε η Επιτροπή εναντίον του Κουσίου για άλλους λόγους ή αντιστρόφως. Οι δύο διαδικασίες είναι εντελώς διαφορετικές. Τα πειθαρχικά μέτρα δεν έχουν σχέση με τον διορισμό άλλου προσώπου στη θέση για την οποία ο Κούσιος ήταν υποψήφιος: ένας τέτοιος διορισμός θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί οποιαδήποτε και αν ήταν η έκβαση της πειθαρχικής διαδικασίας.

Δεύτερος λόγος: παραβίαση της αρχής ότι δεν χωρεί παραίτηση από τα δικαιώματα που απορρέουν από τον ΚΥΚ

11. Με τον δεύτερο λόγο, ο Κούσιος επικαλείται την αρχή ότι δεν χωρεί κατά νόμον παραίτηση από δικαιώματα που του παρέχει ο ΚΥΚ. Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο, επιδικάζοντάς του χρηματική ικανοποίηση αντί να ακυρώσει τις προσβαλλόμενες αποφάσεις, ενήργησε παρανόμως. Ισχυρίζεται ότι, καίτοι ο δικηγόρος του δέχθηκε, κατά τη δεύτερη συζήτηση, την αρχή της επιδικάσεως χρηματικής ικανοποιήσεως, ο ίδιος δεν δέχθηκε τη λύση αυτή και εξέφρασε μεγαλοφώνως τις σχετικές επιφυλάξεις του κατά τη διάρκεια της συζητήσεως.

12. Ο Κούσιος φρονεί ότι το Πρωτοδικείο δεν ήταν αρμόδιο να «προωθήσει» συμφωνία των διαδίκων δυνάμει της οποίας παραιτήθηκε από τα απορρέοντα εκ του ΚΥΚ δικαιώματά του, και ιδίως από τα πηγάζοντα από τις διατάξεις των άρθρων 7, 25, 26, 29, 43 και 45 και από το παράρτημα Ι του ΚΥΚ, καθώς και από τα δικαιώματα πλήρους αποκαταστάσεώς του.

13. Η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες ως προς το παραδεκτό του λόγου αυτού. Κατά την Επιτροπή, στον Κούσιο απόκειται να ρυθμίσει το ζήτημα αυτό με τον δικηγόρο του.

14. Δεν συμμερίζομαι την άποψη ότι ο δεύτερος λόγος που προβάλλει ο αναιρεσείων είναι απαράδεκτος. Το νόημα του επιχειρήματος αυτού δεν είναι ότι ο δικηγόρος του δεν ακολούθησε τις οδηγίες του και ότι το Πρωτοδικείο δεν μπορούσε, για τον λόγο αυτό, να προβεί στην επιδίκαση χρηματικής ικανοποιήσεως, αλλ' ότι το Πρωτοδικείο έσφαλε επιδιώκοντας τη συμφωνία των διαδίκων για μια τέτοια λύση. Συγκεκριμένα, ο αναιρεσείων υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο δεν μπορούσε να ζητήσει από τους διαδίκους να δεχθούν λύση η οποία θα οδηγούσε τον αναιρεσείοντα στο να παραιτηθεί από τα απορρέοντα εκ του ΚΥΚ δικαιώματά του.

15. Από την απόφαση του Πρωτοδικείου [7] προκύπτει ότι οι διάδικοι συμφώνησαν πράγματι ότι η επιδίκαση χρηματικής ικανοποιήσεως συνιστούσε τον πλέον προσήκοντα τρόπο ικανοποιήσεως του προσφεύ-

7 — Σκέψη 107.

γοντος. Το ζήτημα αν η συμφωνία έγινε δεκτή από τον ίδιο τον Κούσιο ή τον δικηγόρο του δεν νομίζω ότι έχει σημασία. Αν ο δικηγόρος του Κουσίου δεν ακολούθησε τις οδηγίες του πελάτη του, στον Κούσιο απόκειται να το συζητήσει με τον δικηγόρο του: εν πάση περιπτώσει, πρόκειται για πραγματικό ζήτημα επί του οποίου δεν μπορεί να αποφανθεί το Δικαστήριο στα πλαίσια αναιρέσεως.

16. Εν πάση περιπτώσει, δεν νομίζω ότι η στάση που ακολούθησε το Πρωτοδικείο παρέχει λαβή για ψόγο. Το Πρωτοδικείο κάλεσε τους διαδίκους να εκφράσουν την άποψή τους σχετικά με τη λύση που έπρεπε να δοθεί στο πρόβλημα της παρανομίας και καταχώρησε τη συμφωνία των διαδίκων ότι η επιδίκαση χρηματικής ικανοποιήσεως συνιστούσε προσήκουσα ικανοποίηση του προσφεύγοντος. Ο Κούσιος υποστηρίζει ότι ο θεμελιώδης χαρακτήρας των δικαιωμάτων του απέκλειε κάθε παραίτηση από αυτά και ότι η χρηματική ικανοποίηση δεν μπορούσε να συνιστά προσήκουσα αποκατάσταση. Εντούτοις, δεν προβλήθηκε κανένα επιχείρημα προς υποστήριξη της απόψεως ότι δεν χωρεί παραίτηση από τα δικαιώματα του Κουσίου (μεταξύ των οποίων το μόνο που πραγματικά εθίγετο, κατά τη γνώμη μου, ήταν το δικαίωμα να αποτελέσει η απόρριψη της υποψηφιότητας του αναιρεσείοντος το αντικείμενο αιτιολογημένης αποφάσεως) και ότι η χρηματική ικανοποίηση δεν μπορούσε να συνιστά προσήκουσα αποκατάσταση. Είναι σαφές ότι το Πρωτοδικείο μπορούσε να αποφασίσει την επιδίκαση χρηματικής ικανοποιήσεως με δική του πρωτοβουλία, χωρίς να καλέσει τους διαδίκους να εκφράσουν τη γνώμη τους επ' αυτού. Δεδομένου ότι το Πρωτοδικείο έχει πλήρη δικαιοδοσία ως προς τις προσφυγές των υπαλλήλων [8], μπορεί να επιδικάσει χρηματική ικανοποίηση, αντί να ακυρώσει την προσβαλλομένη πράξη, ακόμη και αν δεν υποβλήθηκε αίτημα του προσφεύγοντος περί επιδικάσεως χρηματικής ικανοποιήσεως εξαιτίας της οικείας παράνομης συμπεριφοράς.

17. Επομένως, πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να απορριφθεί και ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως.

Πρόταση

18. Επομένως, προτείνω στο Δικαστήριο:

1) να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως·

2) να καταδικάσει τον αναιρεσείοντα στα δικαστικά έξοδα.

8 — Βλ. την προαναφερθείσα στην υποσημείωση 4 απόφαση Oberthür κατά Επιτροπής, σκέψη 14.